

Asia: VN/20253/2024

Lausuntopyyntö: Fossiilittoman jouston työryhmän loppuraportti

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

EPV Energia Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa TEMin työryhmän loppuraportista. Yhtiö on yksi maamme merkittävimmistä joustoinvestointien toteuttajista Suomessa. Olemme lisänneet sähkökattilakapasiteettia yhteensä 240 MW, parhaillaan rakennamme 80 MW lisää sähkökattila- ja sektorikytkentäkapasiteettia, laajennamme sähkön ja lämmön sektori-integraatoratkaisuja Seinäjoen kaukolämpökalla ja kasvattamalla Vaasan kalliolämpövaraston kapasiteetin 11 GWh:sta 17 GWh:iin sekä rakennamme modernin 43 MW kaasumoottorivoimalaitoksen Tornioon. Näiden lisäksi meillä on useita joustoon kykeneviä ja sähköjärjestelmän toimintaa tukevia hankkeita valmistelussa tähdäten investointipäätökseen. Osana kokonaisuutta olemme aktiivinen toimija eri markkinapaikoilla – erityisesti reservimarkkinoiden merkitys on korostunut sähkön hintavolatiliteetin ja joustoon kykenevien investointien myötä.

ARVIOT TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYKSESTÄ, JOUSTON TARPEESTA JA VALTIONTUEN MARKKINAVAIKUTUKSISTA PUUTTUVAT

Toimintamme on osoitus sähkömarkkinoiden kyvystä tuottaa joustoinvestointeja. Näemmekin työryhmän raportin suurimpina epäkohtina, että toimeksiantovaiheessa ei ollut tiedossa, mitä ongelmaa lähdetään ratkaisemaan, eikä päätöksenteon pohjaksi ole kyetty tekemää mitään arviointia sen paremmin toimintaympäristön kehittymisestä kuin tukimekanismin vaikutuksista olemassa olevan kapasiteetin toimintaedellytyksiin ja sähkömarkkinoihin. Työn aikana ei ole ollut kykyä myöskään arvioida tarvittavan joustokapasiteetin määrää. Alustava arvio uuden joustavan kapasiteetin lisätarpeesta perustuu kantaverkkoyhtiö Fingridin historiallisen suurta sähkönkulutuksen kasvua ennustavaan skenaarioon, joka nähdäksemme ei ole kovin realistinen eikä ota sähköntuotantorakenteen kehityksen dynaamisia vaikutuksia huomioon. Mikäli valtiontuen valmistelua jatketaan työryhmän raportin pohjalta, on tehtävä riittävät ja läpinäkyvät selvitykset edellä mainituista asiakohdista.

PITKÄN AIKAVÄLIN JOUSTOON SÄHKÖMARKKINOILLA ON OLEMASSA KUSTANNUSTEHOKAS RATKAISU

Työryhmä on päätenyt esittämään mahdollista tuen tarvetta pitkän aikavälin joustoon. Pitkittynyt kylmä ja tuuleton kaamoskausi onkin nähdäksemme haastavin. Olemassa olevien CHP-laitosten asema on hyvin merkittävänä em. ajanjakson sähköntuotannon kapasiteettina. Kaukolämmön yhteydessä tuotettavan sähköntuotannon kapasiteetti edustaa lähes kolmannesta maamme kaikesta vakaasta ja kulutuksen tarpeen mukaan ohjattavasta sähköntuotannosta, jota meillä ei ole varaa menettää vastataksemme sähkön kysyntään kohtuuhintaisesti. Onkin varmistettava, että valmisteltava huutokauppa ei syrjäytä tuotannossa olevaa resurssia, vaan pikemminkin ottaa huomioon, kuinka kannattavuusongelmiensa kanssa painivan CHP-kapasiteetin toimintaedellytykset turvataan. LBG-kaasumoottorin sähköntuotantokustannus on moninkertainen bio-CHP-tuotantoon nähden eikä siten alenna sähköhintaa niukkuusjaksoina.

CHP-laitosten käyttökustannukset ovat nousseet suhteessa laitosten käyttötunteihin, kun tuuli- ja aurinkovoima ohittavat ne ajojärjestyksessä. Jo aiemmin suljetun lauhdevoiman tavoin CHP-laitokset ovat nyt poistumisuhan alla, mitä mahdollinen valtiontuki pahimmillaan vain kiihdyttäisi ja johtaisi nettonegatiiviseen vaikutukseen sähkömarkkinoilla. Bio-CHP-laitosten toimintaedellytysten varmistaminen olisi kansantaloudellisesti kaikista kustannustehokkain tapa taata tarvittava fossiiliton jousto vähätuulisina kulutushuipun ajankohtina. Tämä voitaisiin toteuttaa huolehtimalla omassa olemassa olevan kapasiteetin kilpailutuksesta käyttöä pidentämiseksi siten, että

- huutokauppa ottaa huomioon investointikustannusten lisäksi käyttökustannukset
- eikä aseta osallistumisen edellytykseksi tiettyä tehorajaa.

Järjestely varmistaisi entistä tiiviimmän sähkön ja lämmön sektori-integraation sekä riittävän ja fossiilitoman lämpöhuollon, mikä edistää maamme huoltovarmuutta ja tavoitetta hiilineutraalista yhteiskunnasta 2035.

SÄHKÖMARKKINOIDEN JA -JÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN OVAT MERKITTÄVÄ OSA RATKAISUA

Sähköntuotannon voimakkaat vaihtelut ovat tulleet puhtaan siirtymän myötä pysyvästi osaksi sähköjärjestelmän toimintaa. On tärkeää, että niin fyysistä sähköjärjestelmää kuin sähkömarkkinoita kehitetään vastaamaan kasvavaan joustotarpeeseen. TEMin fossiilitoman jouston työryhmän toimeksiannossa esitettiin selvittäväksi sähkömarkkinoilla toimivien joustokapasiteettien toimintaan vaikuttavat esteet. Selvitys puuttuu työryhmän raportista. Nostamme tässä yhteydessä esille yhtenä merkittävimpänä joustokapasiteetin esteenä OL3-ydinvoimayksikköä koskevan tehorojoituksen, nk. järjestelmäsuojan.

Järjestelmäsuojalle asetettujen kriteerien vuoksi siihen on kytketty pääasiassa joustoon kykenevää teollisuuden kulutuskuormaa. Mikäli OL3-ydinvoimayksikköä olisi sähkön niukkuustilanteessa tarve

ajaa täydellä 1 600 MW teholla, sen järjestelmäsuojaan kytketty joustava 350 MW kulutus on pakotettu kuluttamaan. Pakotettu teollisuuden kulutus tekee käytännössä täydellä teholla ajamisen merkityksettömäksi sähkön saatavuuden suhteen.

OL3 -järjestelmäsuojalle asetetut tekniset kriteerit heikentävät Suomen tehotasapainoa ja nostavat sekä järjestelmäsuojan että sähkön hintaa. Kehittämällä järjestelmäsuojan kriteerejä voitaisiin nopealla aikataululla ja kustannustehokkaasti parantaa sähkön saatavuutta tuulettomina ja kylminä ajanjaksoina.

FOSSIILITTOMUUDEN TODENTAMISEKSI KAASUN ALKUPERÄTAKUIDEN HYVÄKSYTTÄVYYS ON TÄRKEÄÄ

On ilmeistä, että teknologisenä ratkaisuna huutokauppaan osallistuvat jouston lisäämiseksi kaasumootorit ja -turbiinit. Jotta valtiontuki täyttää sille asetetut tavoitteet kustannustehokkuudesta ja kapasiteetin aidosta kyvystä joustaa pitkäaikaisesti, käytettävän kaasun alkuperän todentamiseksi on hyväksyttävä alkuperätakuut. Tällöin voimalaitos voi käyttää putkikaasua ja kaasutermiinaaleja, joissa bio- ja maakaasu sekoittuvat keskenään. Käytettävä kaasu osoitetaan alkuperältään uusiutuvaksi vakiintuneilta markkinoilta hankittavilla alkuperätakuilla.

Oesch Pia
EPV Energia Oy